

Norint sėkmingai įgyvendinti projektą, laukia ilga kelionė per projekto įgyvendinimo etapus

Sveikil

Ankstesniuose naujienų laikraščio „Mes ES“ numeriuose ne kartą kvietėme susipažinti su Europos Sąjungos (ES) struktūrines paramos fondais, paramos priemonėmis, naujais sėkmingais projektais, jų vykdytojais, tačiau turbūt ne vienam kilo klausimas: ko reikia, kad projektas iš tiesų būtų įgyvendintas sėkmingai?

Straipsnyje „Linksmoji paraiškų teikėjo atmintinė“ supažindiname su paraiškos ES struktūrinei paramai gauti pildymu, pagrindinėmis pareiškėjų klaidomis. Taip pat sužinosite, kur pirmiausia reikėtų kreiptis kilus klausimų dėl paraiškos rengimo.

Apie paraiškų vertinimo procesą sužinosite perskaitę straipsnį „Paraiškos vertinimo kelias“. Kuo vadovaujasi paraiškų vertintojai? Kokias dažniausias pareiškėjų klaidas pastebi? Ką svarbiausia paminėti paraiškose? Atsakymus į visus šiuos klausimus rasite antrajame šio numerio straipsnyje.

Straipsnyje „Pirmieji žingsniai sklandaus projekto įgyvendinimo link“ kalbama apie projekto įgyvendinimą – koks turėtų būti projekto vykdytojų pirmasis žingsnis, gavus ES struktūrinių fondų finansavimą, kaip vyksta projektų veiklų tikrinimas, ES struktūrinę paramą administruojančių institucijų specialistai pasakoja, kokias klaidas dažniausiai daro projektų vykdytojai ir kaip jų išvengti, kur ieškoti pagalbos ir patarimų.

Projektų ataskaitos ir mokėjimų prašymai – taip pat svarbi tema kalbant apie ES struktūrinių fondų lėšomis įgyvendinamus projektus, tad straipsnyje „Atsiskaitymo laikrodį nustato projekto vykdytojas“ supažindiname su šiais dokumentais, jų svarba, sudėtimi bei pateikiame patarimų, kaip nesuklysti pildant ataskaitas ir mokėjimų prašymus.

Be to, šiame „Mes ES“ numeryje susipažinsite su sėkmingai įgyvendintais UAB „Rūta“ projektais, sužinosite, kaip projekto vykdytojai sekėsi visais ankstesniuose straipsniuose aprašytiems projektų vykdymo etapais. „Mėnesio klausimas“ jūsų teiraujasi, su kokiomis pagrindinėmis problemomis susiduriate pildydami paraiškas ES struktūrinei paramai gauti. Leidinyje rasite kvietimą rinkti geriausius projektus, vertus „Europos burių“ apdovanojimų. Skiltyje „Paskutinis puslapis“ trumpai apžvelgiame šiuo metu aktualius kvietimus teikti paraiškas ir artėjančius ES struktūrinę paramą administruojančių institucijų renginius.

Įdomaus ir naudingo skaitymo!

TURINYS

[LINKSMOJI PAREIŠKĖJO ATMINTINĖ](#)

[PARAIŠKOS VERTINIMO KELIAS](#)

[PIRMIEJI ŽINGSNIAI SKLANDAUS PROJEKTO ĮGYVENDINIMO LINK](#)

[ATSISKAITYMO LAIKRODĮ NUSTATO PROJEKTO VYKDYTOJAS](#)

[SEKMĖS ISTORIJA: SALDAINIŲ FABRIKUI MODERNIZUOTI PANAUDOTOS ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ LĖŠOS](#)

[NUMERIO KLAUSIMAS](#)

[GERIAUSIŲ 2007–2013 M. ES FONDŲ LĖŠOMIS ĮGYVENDINTŲ PROJEKTŲ LAUKIA „EUROPOS BURIŲ“ APDOVANOJIMAI](#)

[ŠIUO METU AKTUALŲS KVETIMAI](#)

www.esparama.lt

Europos socialinis fondas
Europos regioninės plėtros fondas
Sauglaudos fondas

Numerio tema

LINKSMOJI PAREIŠKĖJO ATMINTINĖ

Apisprendėte teikti paraišką ES struktūrinių fondų paramai gauti? Natūralu, kad jums kils aišė klausimų.

Ar projekto idėja priimtina? Ar numatėte tinkamas veiklas ir išlaidas? Ar teisingai apskaičiavote biudžetą? Kokie dokumentai reikalingi? Kaip pildyti paraišką? Kokios jūsų galimybės gauti paramą? Ir pagaliau – kur kreiptis pagalbos?

Prieš rengiant projektą, būtina išankstinė projekto ir tikslinės grupės poreikio analizė. Planuojami pasiekti rodikliai turi sietis su projekto veidomis, veiklos – su uždaviniais, o įgyvendinti uždaviniai turi padėti pasiekti tikslus. Kurkite vientisą, suvaldytos rizikos projektą, kuris būtų realus ir įgyvendinamas.

Dar kartą patikrinkite numatomas projekto įgyvendinimo išlaidas. Suplanuotos mažos išlaidos vers taupyti, kai ko atsisakyti. O dėl per didelių išlaidų reiklus numatyti papildomų veiklų ar tikslinių grupių.

Efektyviai paskirstykite personalo funk-

Vienas svarbiausių paraiškos rengimo momentų – tikslinės grupės pasirinkimas.

cijas projekte. Nemanykite, kad vienas žmogus galės būti ir projekto vadovu, ir veiklų koordinatoriumi, ir finansininku, ir vykdyti viešuosius pirkimus. Tai pasteisina tik turint itin gabų specialistą arba rengiant labai mažus projektus.

Įlysti žmogaiška, bet mokytis iš savo klaidų – sėkminga.

Pakalbėkime apie klaidas, kurios gali sukliudyti jums taikyti ES finansuojamo projekto vykdytoju.

• Rengdami paraišką įsigilinkite į finan-

savimo sąlygas. Galbūt esate visiškai tinkamas pareiškėjas, tačiau pasirinkote netinkamas projekto tikslines grupes, veiklas ir nekreipiate dėmesio į konkretaus kvietimo apribojimus. Tokios paraiškios gali būti atmetamos iš karto.

• Kartais pareiškėjai persistengia. Siekdami gauti daugiau paramos lėšų, numato begalę veiklų, projekto dalyvių, įtraukia gausybę partnerių. Projektas tampa sunkiai valdomas ir suvaldomas. Pavyzdžiui, numatyti darbuotojams mokymus tokiu intensyvumu, kad nebelleka laiko tiesioginiam darbu, yra mažų mažiausiai

neekonomiška.

• Neplanuokite esminių, „brangiausių“ projekto veiklų pabaigoje.
 • Jeigu norite priversti klaidų, nespėti užpildyti visų paraiškios dalių bei surinkti priedų, tuomet atidėkite paraiškios rengimą „paskutinei nakčiai“.

• Svajodami apie vertinant skiriamus balus, nepamirškite, kad projektą vėliau reikės įgyvendinti ir pasiekti rodiklius, už kuriuos buvo gauti balai. Dažnai prioritetingai balai suteikiami už projekto veiklų vykdymą probleminėse Lietuvos teritorijose, įtraukimą kuo daugiau savivaldybių. Pagalvokite, ar turėsite įrankių ir galimybių, kurių prireiks vėliau koordinuojant ir įgyvendinant po visą šalį išsibarsčiusias projekto veiklas.

Angaukite visus

Užuot nurodę realų kontaktinį projekto asmenį, nurodykite kito skyriaus vadovą, kad niekas ilgą laiką negalėtų išsiaiškinti, su kuo reikėtų bendrauti. Sumetykite pėdas – nurodykite klaidingą buveinės adresą, kad informacija jūsų nepasiekytų arba pasiektų pavėluotai. Nepateikite jokių privalomų priedų, o paraiškios originalą, kopijas ir elektroninę versiją paruoškite skirtingus. Tyčia sunumeruokite puslapius mažajandia tvarka ir nepatvirtinkite kopijų. Tiesa, šiais patarimais vadovaukitės, jei norite, kad jūsų paraiška būtų atvesta ir projektas negautų finansavimo.

Numerio tema

0 dabar pakalbėkime rimčiau

Kaip nepaklysti paraiškos teikimo labirinte, patars Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (SADM) Projektų valdymo skyriaus vertinimo koordinatore Miglė Aleksorytė.

Jei jau turite projekto idėją ir žinote, pagal kokią priemonę prašysite ES struktūrinių fondų paramos, atkreipkite dėmesį į tai, kokius dokumentus reikėtų perskaityti prieš pildant paraišką.

- Svarbiausia – susipažinti su projektų finansavimo sąlygų aprašu (PFSA), kuris yra atskiras kiekvienam kvietimui, ir pareiškėjams žinotiniams dokumentams: projektų administravimo ir finansavimo taisyklėms, Lietuvos 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategija, veiksmų programomis, projektų išlaidų ir finansavimo reikalavimų atitikties taisyklėmis, metodikomis, instrukcijomis ir kt.

- Visus kvietimus teikti paraiškas bei do-

kumentus, su kuriais reikėtų susipažinti rengiant projektą, galite rasti ES struktūrines paramos tinklalapyje.

Kur kreiptis kilius klausimų dėl paraiškos pildymo?

- Paskelbus kvietimą teikti paraiškas ir finansavimo sąlygas, ES struktūrinių fondų paramą administruojančios institucijos (Centrinė projektų valdymo agentūra, Lietuvos verslo paramos agentūra, Europos socialinio fondo agentūra, Aplinkos projektų valdymo agentūra, Transporto investicijų direkcija, UAB „Investicijų ir verslo garantijos“, Lietuvos mokslo taryba) organizuoja mokymus pareiškėjams, kurių metu pristatomi esminiai dalykai. Pareiškėjas konsultuoja paramą administruojančios institucijos, tarpinės institucijos atstovai, atsakoma į pareiškėjų klausimus. <http://www.esf.lt/>, paskelbusi konkretų kvietimą teikti paraiškas, taip pat organizuoja atvirų durų dienas vidutiniškai vieną kartą per savaitę. Šiomis dienomis kiekvienas pareiškėjas gali gauti individualias konsultacijas ir atsakymus į klausimus.

- Kvietimo dokumentacijoje nurodomi už pareiškėjų konsultavimą atsakingi asmenys, kuriems galima skambinti ir rašyti. Visus kvietimus, kaip jau minėta, galite rasti ES struktūrinės paramos svetainės skylyje „Paskelbti kvietimai“ bei ES struktūrinių fondų paramą administruojančių institucijų tinklalapiuose.

PARAIŠKOS VERTINIMO KELIAS

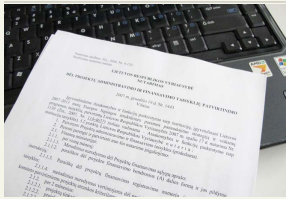
Paraiškų vertinimas – gana ilgas ir sudėtingas procesas, kurio metu vertintojai turi peržiūrėti ir išnagrinėti visas pagal kvietimą pateiktas paraiškas, jų tikslinimą, ar pateikti visi dokumentai, ar numatytos realios veiklos, ar tikslus projekto biudžetas ir daugybę kitų aspektų.

Šiame straipsnyje išsamiau jus supažindinsime su paraiškų vertinimo etapais ir ko nereikėtų pamiršti rengiant paraišką, kad, atidavus projektą vertintojams, jiems kiltų kuo mažiau klausimų.

Ką įsū paraišką patiria vertinimo komisijoje?

Pateiktas paraišką vertina įgyvendinančios institucijos specialistai arba iš šalies samdomi nepriklausomi vertintojai. Vertinimui skiriamu du mėnesiai, tačiau šis terminas gali būti pratęstas, jeigu paraiškų gaunama labai daug.

Konkurso būdu pateiktos paraiškos vertinamos trimis etapais: administracinės atitikties vertinimas, tinkamam finansuoti vertinimas, naudos ir kokybės vertinimas. **Administracinės atitikties ver-**

Rengiant paraišką svarbu susipažinti su pareiškėjams žinotiniams dokumentais.

Numerio tema

tinimo metu nustatoma, ar užpildytos nustatytos paraiškos ir jos priedų formos, ar pateiktos visos paraiškos dalys ir prireikę priedai.

Kito etapu tikrinamas paraiškos **tinkamumas finansuoti**. Rengdami projektą, pareiškėjai turėjo atsižvelgti į nustatytas finansavimo sąlygas, jų apribojimus bei įvertinti savo tinkamumą. Vertinimo metu tikrinama, ar projekte numatytos išlaidos, veiklos, tikslinės grupės, pareiškėjai, partneriai, rodikliai tinkami atsižvelgiant į finansavimo sąlygas.

Naudos ir kokybės vertinimo etapu paraiškoms teikiama balai už tai, ar jos atitinka numatytus prioritetinius kriterijus, kurie buvo paskelbti kvietime teikti paraiškas paramai gauti kartu su kvietimo dokumentais. Pareiškėjai, dar prieš teikdami paraišką, gali preliminarai patys įsivertinti, kiek balų iš 100 galimų surinks vertinant projekto naudą ir kokybę. Žinoma, kad didesnis balų skaičius padidins projekto tikimybę gauti ES struktūrinių fondų finansavimą.

Bet kuriuo vertinimo etapu pareiškėjas gali būti paprašytas patikslinti paraišką. Tokiu atveju vertinantys specialistai atsiųs oficialų paklausimą pareiškėjo nurodytais kontaktais. Dažniausiai patik-

Paraiškų vertintojus pasiekia ne po vieno.

slinimams teikti skiriamas penkių darbo dienų terminas. Pareiškėjai turėtų žinoti, kad tikslinant paraišką neleidžiama keisti projekto esmės – paties pareiškėjo, visų ar didesnės dalies veiklų, visų rodiklių ir panašiai. Kartais PFSA nurodoma, kad paraiškos tikslinti nebus galima. Tokiu atveju neatitinkanti sąlygų paraiška atmėtama.

Svarbu žinoti, kad po kiekvieno vertinimo etapo jūs turite teisę apskusti vertinimo rezultatus, jei turite pagrįstą argumentų.

ES struktūrines paramos tinklalapyje sukurta patogiai prieiga internete stebėti paraiškų vertinimo eigą.

Paraiškų vertinimas baigiasi skyrus

balus. Apie juos sužinosite individualiai arba paviešintame visų pareiškėjų ir jų paraiškoms skirtų balų sąraše, kurį galite rasti konkrečios paramą administruojančios institucijos puslapyje bei ES struktūrines paramos interneto svetainėje. Projektų vertinimo ir atrankos komitetas priims sprendimą, kurios paraiškos finansuojamos, o kurios ne. Jeigu jūsų projektas gavo finansavimą, po projekto administravimo ir finansavimo sutarties pasirašymo tapsite projekto vykdytoju.

Ka reikia sėkmingai paraiškų kelonei

Tikimės, kad rengdama projektą jūsų komanda tinkamai pasiskirsė darbus ir atsakomybę. Vertinančios paraišką institucijos vadovaujasi tais pačiais dokumentais, kaip ir jūs. Visas dažniausiai naudojamų programų, administravimo taisyklių, finansavimo reikalavimų ir rekomendacijų sąrašas, taikomas visų paramą administruojančių institucijų, skelbiamas interneto svetainėje adresu http://www.esf.lt/lt/pareiskėjams/kaip_parengti_projekta/dazniausiai_naudojami_dokumentai.

Prieš teikdami paraišką, pasitikrinkite, ar nepadarėte apmaudžių klaidų, apie kurias jau kalbėjome straipsnyje „Linksmoji paraiškų teikėjo atmintinė“

Žingsniai pirmyn

ir kurios gali užkirsti kelią jūsų projekto finansavimui.

Vertintojai pastebė, kad pareiškėjai ne visada nurodo tikslius kontaktinius duomenis. Tuomet prašymas pateikti patikslintą informaciją vėluoja, o dėl laiku nepateikti atsakymo paraiška gali būti atmetama.

„Dalis pareiškėjų ne visada numato, kaip reikės realiai įgyvendinti projektą. Kartais paraiškos rengimo ir vertinimo metu svarbiausias tikslas būna gauti paramą. Prizadama įgyvendinti visko kuo daugiau, kuo kokybiškiau, kuo efektyviau ir kuo ekonomiškiau. Juk gavus paramą už surinktą didesnę bei skaičių, dar reikės būtinai įgyvendinti projekto uždavinius ir visiškai įvykdyti visus prisimtus įsipareigojimus, kurie siekiant kuo aukštesnių balų gali būti nepamatuoti“, – pastebė M. Aleksanytė.

Pareiškėjai taip pat turėtų žinoti, kad projekto įgyvendinimo metu Europos socialinio fondo agentūros (ESFA) darbuotojai dažnai vyksta į neplanines patikras. Kartais atvykus į finansavimą gavusių projektų įgyvendinimo vietą paaiškėja, kad vykdytojas veiklų nevykdo arba jas imituoja. Užfiksuoti pažeidimai sustabdydys išlaidų kompensavimą, o finansavimo sutartis gali būti nutraukta. Todėl rengiant

paraišką labai svarbu įvertinti realias projekto įgyvendinimo galimybes.

Jeigu atsižvelgėte į šias pastabas, savo administracinius projekto valdymo gebėjimus, atlikote rizikų analizę ir orientuojatės į sąžiningą projekto įgyvendinimą, tuomet linkime jums sėkmės!

PIRMIEJI ŽINGSNIAI SKLANDAUS PROJEKTO ĮGYVENDINIMO LINK

Nuo ko prasideda projektas ir ką reikėtų pirmiausia daryti, gavus finansavimą? Dažnai tokie klausimai kyla ES struktūrinių fondų pareiškėjams, gavusiems finansavimą, t. y. tapusiems projektų vykdytojais.

Tikimės, šiuo straipsniu padėsime jums rasti atsakymus į rūpimus klausimus, čia sužinosite, kokias pagrindines klaidas daro projektų vykdytojai, patarsime, kaip tų klaidų jums išvengti.

Ką reikia žinoti, kad projekto įgyvendinimas vyktų sklandžiai?

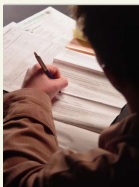
Projekto įgyvendinimo metu svarbiausias vaidmuo tenka projektų vykdytojams – jie įgyvendina suplanuotas veikias, siekia užsibrėžtų projekto tikslų. Šiuo etapu įgyvendinančiosios institucijos prižiūri projektų įgyvendinimą ir atlieka mokėjimus.

Projekto finansavimo ir administravimo sutarties įsigaliojimo dieną prasideda projekto finansavimas ir jo įgyvendinimas.

Pirmieji žingsniai gavus finansavimą

Projektui įgyvendinti reikės skirti daug laiko ir dėmesio. Pareiškėjai, tapę projektų vykdytojais, turėtų atidžiai perskaityti projekto finansavimo ir administravimo sutartį bei įvertinti savo galimybes administruoti projektą. Gali būti, kad projekto administravimas sudėtingas, tuomet reikėtų pagalvoti apie projektų administravimo paslaugas teikiančios įmonės samdymą. Įgyvendinančiosios institucijos pasirengusios padėti – pasirašiusiems sutartis projektų vykdytojams organizuojami nemokami mokymai bei seminarai, kuriuose galima sužinoti visą informaciją apie projekto įgyvendinimo eigą.

Kaip jau minėjome, projektas prasideda nuo projekto administravimo ir finansavimo sutarties pasirašymo, o projekto

Prieš pasirašydami sutartį pareiškėjai turėtų atidžiai ją perskaityti.

veiklų įgyvendinimo pradžia numatyta sutartyje esančiame grafike. Čia nurodyta, kada kokios veiklos pradėdamos ir kada baigiamos. Reikėtų nepamiršti, kad visa su projektu susijusi apskaita tvarkoma atskirai. Taip pat atkreipta dėmesys, kad per 15 darbo dienų privaloma pateikti pirkimo planą ir suderinti pirkimus su įgyvendinančiąja institucija.

Dažniausiai kylančios problemos

Kiekvieno projekto įgyvendinimo metu gali atsiskleisti tai, kas nebuvo planuota.

Žingsniai pirmyn

Jeigu atsirado keičiamų darbų, užsakovo rezervo panaudojimas, biudžeto ar kitų pakeitimų, reikia nedelsiant kreiptis į projekto vadovą, konsultuotis. Tinkamai pagrįsti keitimai sutvarkomi greitai, gautamas pritarimas, o finansavimas vyksta numatytu laiku.

Lietuvos verslo paramos agentūros (LVPA) Projektų valdymo departamento vadovė Lina Bružaitė sako, kad problemų kyla pritrūkus administravimo įgūdžių: „Projektų vykdytojai pamiršta laiku pateikti ataskaitas, mokėjimo prašymus, informuoti apie pasikeitimus arba klaidingai įvertina projekto atlikimo trukmę. Jeigu projekto vykdytojas neturi administratoriaus ir dėl to netinkamai vykdo pirkimus, tokią veiklą laikoma pažeidimu ir atliekamas tyrimas. Pasitaiko sutarties pažeidimų, kai projekto vykdytojas įkeičia bankui pagal sutartį finansuojamą turta.“

Atsiradę neatitiktimai aiškėja patikrinus mokėjimo prašymus ir ataskaitas, kurie turi būti teikiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį. Finansų vadovas tikrina dokumentaciją pagal paraiškose pateiktus duomenis, jeigu yra netikslumų, kreipiasi į projekto vykdytoją, kad suderintų duomenis ir gautų pritarimą.

Jeigu kyla klausimų projekto įgyvendinimo metu arba įtarimų, kad projekto vykdytojas netinkamai vykdo projektą, siunčiami paklausimai raštu arba vykdytojas kviečiamas atvykti į agentūrą.

Gali būti atliekama patikra ir projekto įgyvendinimo vietoje. Atsivėlgiant į projekto sudėtingumą, projekto ir projekto vykdytojo rizikingumą, patikros gali būti planinės arba užsakomosios. Šių patikrų tikslas – prižiūrėti, kad projektas būtų vykdomas tinkamai.

Neatitiktinė komunikacija tarp projekto vykdytojo ir gavėto projekto vadovo – plėmas žingsnis sėkmingo projekto įgyvendinimo link.

Įvyngti klaidų padeda mokymai ir projekto vadovai

Kartais projekto vykdytojai nesupranta, kad viskas, kas buvo numatyta paraiškoje, turi būti įgyvendinta. Nereikėtų patiems interpretuoti – pirkti daugiau įrangos arba netinkamų finansuoti paslaugų, nei numatyta paraiškoje. Dažniausiai pasitaikanti klaida: finansuojama turto įkeitimas bankui, ne laiku informuojama arba visai neinformuojama apie projekto pasikeitimus. Projekto vadovas, žinodamas problemas ir klausimus, galėtų padėti juos išspręsti.

„Patariu kuo dažniau konsultuotis su savo projekto vadovu. Skambinti, rašyti elektroniniu paštu. Visuomet galima atvykti į agentūrą ir pasikalbėti. Mes visada siekiame padėti ir atsakyti į rūpimus klausimus. Papildomi mokymai rengiami ir įgyvendinimo metu, ne tik pasirašant sutartį. Sudaromos ir parenkamos mokymo grupės pagal priemones. Čia galima išmokti valdyti visą projekto įgyvendinimo ciklą, sužinoti, kaip pildyti dokumentus, kur ir kada kokius dokumentus pateikti“, – kaip sprendi projekto klausimus, pataria L. Bružaitė.

Projekto vadovas yra tas asmuo, kuris vykdyt prižiūrą jūsų projekto metu. Jis ir finansų vadovas skiriami iš karto po sutarties pasirašymo. Nenutrūkstamas vykdytojo ir projekto vadovo bendravimas būtinas ir labai naudingas, norint, kad projektas vyktų sklandžiai ir efektyviai.

ATSISKAITYMO LAIKRODĮ NUSTATO PROJEKTO VYKDYTOJAS

Nė vienas ES struktūrinių lėšomis finansuojamas projektas neapsieina be ataskaitų ir mokėjimo prašymų.

Tad norime jums paaiškinti, kas yra galutinė projekto ataskaita, kuo ji svarbi pačiam projektui ir administruojančiai institucijai, ko nereikėtų pamiršti rengiant mokėjimų prašymus ir kokios yra dažniausiai pasitaikančios projektų įgyvendintojų klaidos šiuo etapu.

Vienintelis atsisakytumas iki projekto pabaigos – mokėjimo prašymai

Mokėjimo prašymai yra ne tik finansinis dokumentas, reikalingas norint gauti apmokėjimą. Kartu tai informacija vykdančiai institucijai, kaip įgyvendinamas projektas, kokiu jo eiga. Teikiame dokumente projekto vykdytojas deklaruoja per tam tikrą laikotarpį patirtas išlaidas. Mokėjimo prašymas susideda iš veikių ir finansinės dalies. Veikių dalyje vykdytojas atsisakaito už savo įgyvendintas veiklas, terminus ir tvarką. Finansinėje dalyje pateikiamos patirtas išlaidas pagrindžiančios sąskaitos-faktūros.

Žingsniai pirmyn

Nors mokėjimų prašymai teikiami pagal iš anksto su paramą administruojančia institucija suderintą grafiką, susikaupus didesnei sąskaitų sumai, rekomenduojama prašymą teikti anksčiau nustatyto termino. Tik nereikėtų pamiršti, kad mokėjimų prašymai negali būti teikiami dažniau nei kas mėnesį. Tuomet prašymams greičiau bus patvirtintas, projekto vykdytojas gaus lėšas ir galės laiku atsiskaityti su rangovais.

Siekdama paspartinti atsiskaitymus, VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra (LVPA) interneto svetainėje <http://www.lvpa.lt> sukūrė sistemą, kur rangovai gali registruoti gautų sąskaitų numerius ir išrašymo datas. Netrukus paaiškėjo, kad yra atvejų, kai projektų vykdytojų mokėjimo prašymų dar nepateikė, o sąskaitos išrašytos jau prieš porą mėnesių.

„Projekto vykdytojas turėtų prisiminti, kad gavus sąskaitą nereikėtų delsti. Dažnai rangovai, išrašę sąskaitą, kelis mėnesius laukia, kol projekto vykdytojas parengs mokėjimo prašymą. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad rangovams taip pat reikalingi pinigai. Tai itin aktualu viešosioms įstaigoms ir savivaldybėms, kur atliekami statybos darbai“, – pataria LVPA Projektų valdymo departamento vadovė Lina Bruzaite.

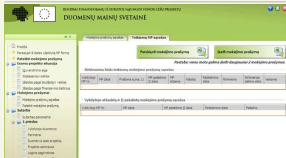
Noriintis sutaupyti brangaus laiko, sukurta galimybė teikti mokėjimo prašymą elektronine forma per Duomenų mainų

svetainę (DMS). Prie šios svetainės galima prisijungti naudojant po finansavimo sumoms pasirašymo gautus prisijungimo kodus. Daugiau apie šią svetainę galite paskaityti leidinyje „ES parama – greičiau, paprasčiau, sklandžiau!“. Beje, šioje svetainėje ne tik galite pateikti mokėjimo prašymą, bet ir rasti iš dalies užpildytą mokėjimo prašymo formą.

Galutinė ataskaita patvirtina projekto pabaigą

Galutinė ataskaita pateikiama kartu su paskutiniu mokėjimo prašymu. Joje matoma, ar iš tiesų vykdytojas pabaigė visas veiklas, ar pasiekti projekto tikslai ir uždaviniai. Teikiantieji ataskaitas turėtų tinkamai išnaudoti 30 kalendorinių dienų terminą ir iš anksto suderinti neplanuotus rodiklių ar sutarties keitimus. Viena iš sutarties sąlygų – projekto viešinimas, tai įrodančius dokumentus būtina pateikti ataskaitoje. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad galutinis mokėjimo prašymas ir galutinė ataskaita papildo vienas kitą, todėl vieno šių dokumentų pateikimas nėra pakankamas atsiskaitymas už įgyvendintą projektą.

Iš pirmo žvilgsnio bauginanti atsiskaitymo sistema nėra sudėtinga. Svarbu pradėdant įgyvendinti projektą skirti už jį atsakingą darbuotoją, o pasitaikančių klaidų išvengti padės organizuojami mokymai, **metodinė informacija** ir nuolatinis bendravimas su projekto vadovu.

Duomenų mainų svetainė padeda sutapti projektų vykdytojų laikus

Neatsakingas požiūris didina riziką

Mokėjimo prašymų vertinimo skyrius pastebi nemažai nepateiktų vykdytojų daromų klaidų: laiku nepateikti visi finansiniai dokumentai, neatsakingai ir atšainiai atliekami skaičiavimai, pamirštama pranešti apie keitimus ar suderinti pirkimus. Šis klaidas reikėtų paskubėti ištaisyti, kadangi mokėjimo prašymo vertinimas gali trukti ilgiau nei numatytas 30 kalendorinių dienų terminas. Vykdytojas liks neatsiskaitęs už vykdomas veiklas ir negaus finansavimo, o mokėjimo prašymo teikimą teks atidėti kitam kartui.

Laiku nepateikus mokėjimo prašymų ar

galutinės ataskaitos, vykdančiąjį institucijai bus neaišku, ar tikrai projektas pabaigtas. Projekto vykdytojas sulauks rašytinio paklausimo arba patikos projekto vykdymo vietoje. Jeigu projekto vykdytojas padarė pažeidimų, susijusių su išlaidų panaudojimu, ar deklaravo nesuderintas pirkimo išlaidas – tokio projekto visų mokėjimo prašymų nagrinėjimo laikas užsities keletą mėnesių, o projekto vykdytojų bus pritaikytos finansinės korekcijos: sumažinamas projekto finansavimas arba projektui skirtos netiesioginės išlaidos, susigrąžinamos netinkamomis pripažintos išlaidos ar netgi nutraukiami su projekto vykdytoju pasirašyta sutartis.

Sėkmės įkvėpti

SĖKMĖS ISTORIJA: SALDAINIŲ FABRIKUI MODERNIZUOTI PANAUDOTOS ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ LĖŠOS

Seniausias Lietuvoje saldainių fabrikas „Rūta“ buvo įkurtas Šiauliuose dar 1913 metais.

Šioje įmonėje rankomis ir įrengimais gaminami skirtingų rūšių, skonio ir formų saldumynai: saldainių rinkiniai, šokoladiniai saldainiai su įvairiais įdarais, triufeliai, dražė, riešutinės ir kreminės masės saldainiai, želės ir plaktosios masės saldainiai, kremai, minkštieji karamelė, be cukraus gaminiai, ekologiški produktai, figūros iš šokolado, marcipano ir karamelės bei kiti skanėstai. Mūsų šalyje „Rūta“ gerai žinoma kaip įmonė, puoselėjanti senas tradicijas, tačiau savo veikloje sėkmingai taikanti ir naujausias verslo bei technologijų tendencijas. Ši įmonė taip pat aktyviai dalyvauja ES projektuose.

ES struktūrinė parama jau panaudota

Saldainių fabrikas „Rūta“ ES struktūrinę paramą panaudojo naujoms technologinėms linijoms įdiegti.

dviem projektams įgyvendinti

UAB „Rūta“ – viena iš įmonių, įgyvendinanti projektus pagal keletą ES struktūrinių fondų priemonių, o dviejų projektų įgyvendinimą jau baigė: „UAB „Rūta“ saldainių fabriko modernizavimo projektas“ (pagal priemonę „Lyderis LT“) ir „UAB „Rūta“ esamų ir naujų užsienio rinkų plėtra“ (pagal priemonę „Naujos galimybės“).

Pirmojo projekto – „UAB „Rūta“ saldainių fabriko modernizavimo projektas“ –

metu įsigytos ir įdiegtos dvi naujos technologinės linijos: automatinė triufelių gamybos linija, kuria greičiau suformuojamas saldainis ir visas gamybos procesas vyksta daug našiau, ir automatinė dražė gamybos sistema, leidžianti pagaminti kokybiškesnius dražė gaminius.

Antrasis projektas – „UAB „Rūta“ esamų bei naujų užsienio rinkų plėtra“ – trunka aštuonis mėnesius, jo metu įmonė dalyvavo dviejose tarptautinėse parodose. Pirmoji paroda, kurioje buvo pristatyta „Rūtos“ produkcija, – tai specializuota

maisto produktų paroda „Prodexpo“, vykusią Maskvoje, Rusijoje. Šioje parodoje įmonės saldainių rinkinys „Gintaro kelias“ apdovanotas konkurso „Geriausias gaminy 2010“ bronzos medaliu. Antrąją parodą, kurioje projekto įgyvendinimo metu dalyvavo „Rūta“, – tarptautinė saldumynų paroda ISM, vykusią Kelne, Vokietijoje.

Priemonę administruojanti institucija – geografinis pagalbininkas

UAB „Rūta“ direktoriaus padėjėjos Rūtos Gilaitienės paprašė pasidalyti patirtimi, kaip jiems sekėsi administruoti ir įgyvendinti projektą.

Kaip sekėsi parengti paraišką projektui, ar kilo kliūčių šiuo etapu?

UAB „Rūta“ su ES struktūrine parama įgyvendino du projektus, tad norėdami efektyviai panaudoti lėšas ir tikslingai įgyvendinti projektus dėl abiejų projektų paraiškų rengimo kreipėmės pagalbos į konsultantus. Paraiškos buvo parengtos tinkamai, nesudėdėme su didesniais neaiškumais.

Ar dalyvavote atvirų durų renginiuose bei kituose susitikimuose su priemonę administruojančiąja institucija?

Taip, dalyvavome įvairiuose Lietuvos verslo paramos agentūros rengtuose seminaruose, susijusiuose su mūsų

Sėkmės istorijos

ES struktūrinė parama suteikė galimybę lietuvišką produkciją pristatyti užsienio parodose.

vykdomais projektais bei priemonėmis, pagal kurias rengėme projektus. Šie sūsitikimai iš tiesų buvo naudingi projekto vykdymo metu, kadangi šiuo etapu taip pat kyla įvairių problemų bei klausimų, o priemonės administruojančioji institucija gali suteikti geriausią pagalbą ir atsakyti į rūpimus klausimus.

Kaip sekėsi vykdyti projektą? Ar su-

sidūrėte su įgyvendinimo, projekto administravimo problemomis? Kaip pavyko jas išspręsti?

Kadangi projektus administruojame patys, kilus problemų tiesiogiai (be tarpininkų) kreipdavomės į LVPA ir ieškodavome sprendimo būdų. LVPA buvo paskirtas projekto vadovas, kuris puikiai su mumis bendradarbiavo ir operatyviai atsakydavo į visus mūsų klausimus. Iš savo patirties

galime drąsiai pasakyti, kad projekto vykdytojai pačiam administruoti projektą yra didelis pranašumas.

Kas buvo sunkiausia įgyvendinant projektą, o kas – lengviausia?

Sunkiausia buvo derybos su banku dėl paskolos, nes jos užsišėję ilgiau, nei planuota, ir tai turėjo įtakos sklandžiam projekto veiklų įgyvendinimui. Kaip jau minėjau, nesunku buvo rasti atsakymus į klausimus, kylančius projekto įgyvendinimo metu – LVPA paskirtas projekto vadovas mielai pagelbėdavo.

Kaip manote, ko reikia norint sėkmingai parengti paraišką ir įgyvendinti projektą?

Visų pirma, reikia numatyti realius projekto tikslus ir veiklas, tuomet projektą įgyvendinti tikrai nebus sudėtinga.

Gal galėtumėte duoti keletą patarimų būsimiems pareiškėjams?

Kaip jau minėjau, svarbu išskirti realius tikslus ir numatyti veiklas, kurias tikrai galėsite įgyvendinti. Nereikėtų pamiršti, kad projekto dokumentacija turi būti kruopščiai tvarkoma, o ataskaitų rengimas prasideda prieš sklandaus projekto vykdymo ir kontrolės. Ir nepamirškite, kad kilus neaiškumų visada galite kreiptis į paramą administruojančiąją instituciją ir jums paskirtą projekto vadovą. Tai didelė pagalba.

GERIAUSIŲ 2007–2013 M. ES FONDŲ LĖŠOMIS ĮGYVENDINTŲ PROJEKTŲ LAUKIA „EUROPOS BURIŲ“ APDOVANOJIMAI

Jau antrus metus iš eilės rengiami geriausių ES struktūrinių fondų lėšomis įgyvendinamų projektų rinkimai „Europos burės“, kurių finalinis renginys ir apdovanojimai įvyks šių metų gruodžio mėnesio viduryje vykstančio renginio „ES paramos kontaktų mugė 2010“ metu.

Šių metų „Europos burių“ nominacijos:

1. „Europos burės“ už kuriantį verslą
2. „Europos burės“ už aplinkos tausojimą
3. „Europos burės“ už socialines integracijos skatinimą
4. „Europos burės“ už darbo vietas
5. „Europos burės“ už mokslą ir inovacijas
6. „Europos burės“ už saugesnius kelius
7. „Europos burės“ už elektroninę pažangą
8. „Europos burės“ už sveikesnį žmogų

Kvietimai

9. „Europos burės“ už šiltesnį gyvenimą
 10. „Europos burės“ už gražesnę aplinką
 11. „Europos burės“ už pažangų švietimą
 12. „Europos burės“ už turiningą
 laisvalaikį

Šiais metais projektų vykdytojai nominacijoms pateikė 92 projektus, net 16 jų pretenduoja gauti nominaciją „Europos burės“ už socialinės integracijos skatinimą“. Visi šie projektai pateikti

komisijai, sudarytai iš nepriklausomų ekspertų, vertinti. Komisija kiekvienai nominacijai atrinko po tris projektus, už kuriuos balsuoti pakviesta Lietuvos visuomenė, turėsimai lemiama balsų geriausių projektų rinkimuose. Balsuoti už geriausius projektus galite portalo **delfi.lt** rubrikoje „Europos burės“.

Šios priemonės tikslas – sudaryti sąlygas labai mažoms ir mažoms įmonėms, fiziniams asmenims pradėti savo verslą, taip pat socialinėms įmonėms plėtoti savo verslą, naudojantis finansų inžinerijos priemone, tuo skatinant verslumą ir savarankišką užimtumą bei naujų darbo vietų kūrimą.

„Europos burės“ atbėks geriausiems 2010 metų ES struktūrinių paramos projektams.

MOKYMAI „VERSLUMO PAGRINDAI“ – BESIDOMINTIEMS VERSLUMO SKATINIMO PROJEKTU

Įgyvendindamos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos priemonę „Verslumo skatinimas“, 2009 m. pabaigoje Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Finansų ministerija ir UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ pasirašė trisšalią sutartį, kuria buvo įsteigtas Verslumo skatinimo fondas.

Susidomėjusieji šiuo projektu kviečiami dalyvauti bendruosiuose mokymuose „Verslumo pagrindai“. Šių mokymų dalyviams suteikiama informacija apie verslumo skatinimo projektą, tvarką, pagal kurią išduodamos paskolos. Mokymų metu supažindinama su verslo plano struktūra ir plano parengimu, pristatomi esminė informacija apie verslo kūrimo teisinius aspektus.

Mokymai suskirstyti į šešis mokymo modulius: verslo plano rengimas, buhalterinės apskaitos tvarkymo ir mokesčių pagrindai, verslo ir darbo teisės pagrindai, verslo vadybos pagrindai, rinkodaros pagrindai, personalo vadyba versle.

Mokymai yra nemokami, trunka aštuonias akademines valandas. Norintieji užsiregistruoti į mokymus kviečiami kreiptis į artimiausią kredito uniją arba Lietuvos centrinę kredito uniją.

Paskutinis puslapis

**ŠIUO METU
AKTUALŲS
KVĖTIMAI**

Kvietimas teikti paraiškas pagal priemonę „Gabių vaikų ugdymo poreikių tenkinimas švietimo sistemoje“

Europos socialinio fondo agentūra
Galioja iki 2010-12-20

Priemonės tikslas: didinti gabių vaikų atpažinimą, įvertinimą ir ugdymo efektyvumą – kurti gabių vaikų metodinę bazę, specialistų, dirbančių su gabiais vaikais, gabių vaikų atpažinimo, įvertinimo ir ugdymo srities kompetencijas.

Galimi pareiškėjai pagal priemonės remiamas veiklas, kurioms finansuoti skelbiamas kvietimas: viešieji juridiniai asmenys, kurių vaikų gabumų ugdymo veiklos patiris dveji metai ir daugiau.

Daugiau apie kvietimą galite sužinoti čia.

Kvietimas teikti paraiškas pagal priemonę „Kalbų mokymo, verslumo ugdymo ir inovatyvių švietimo metodų kūrimas ir diegimas“

Europos socialinio fondo agentūra
Galioja iki 2010-12-20

Priemonės tikslas: atnaujinti ugdymo turinį, orientuoti jį į esminių mokinių kompetencijų ugdymą, ugdymo programų lankstumo, įvairiapusiškumo, didesnių pasirinkimo galimybių didinimą ir inovacijų skatinimą.

Galimi pareiškėjai pagal priemonės remiamas veiklas, kurioms finansuoti skelbiamas kvietimas: viešieji juridiniai asmenys.

Daugiau apie kvietimą galite sužinoti čia.

Kvietimas teikti paraiškas pagal eksperto skatinimo priemonę „Naujos galimybės“

Lietuvos verslo paramos agentūra
Galioja iki 2010-12-27

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija ir VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra skelbia kvietimą teikti paraiškas 2007–2013 m. ES struktūrinių fondų paramai gauti pagal priemonę VP2-2.1-ŪM-04-K „Naujos galimybės“, kvietimas Nr. 02.

Uždavinys – padidinti įmonių produktyvumą.

Remiamos veiklos sritys

Priemonės lėšomis bus finansuojamos visos priemonės veiklos:

– įmonės ir jos produkcijos pristatymas užsienyje vykstančiose tarptautinėse parodose, kontaktų mugėse, verslo misijose (kūrybinių industrijų atveju papildomai

ekspozicijose, festivaliuose, mačų šou), įskaitant pristatymui reikalingos rinkodaros medžiagos parengimą;

– gaminių, kuriuos planuojama eksportuoti, sertifikavimas.

Daugiau apie kvietimą galite sužinoti čia.

Kvietimas teikti paraiškas pagal priemonę „Studijų kokybės gerinimas, tarptautiškumo didinimas“

Europos socialinio fondo agentūra
Galioja iki 2012-09-01

Priemonės tikslas: studijų programų atnaujinimas ir studijų sistemos tarptautiškumo skatinimas keliant dėstytojų pedagoginę ir dalykinę kompetenciją, skatinant studentų praktinius įgūdžius ir stiprinant verslumą.

Galimi pareiškėjai pagal priemonės remiamas veiklas, kurioms finansuoti skelbiamas kvietimas: Lietuvos aukštosios mokyklos (universitetai arba kolegijos).

Daugiau apie kvietimą galite sužinoti čia.

Kvietimas teikti paraiškas pagal priemonę „Studijų sistemos efektyvumo didinimas“

Europos socialinio fondo agentūra
Galioja iki 2011-05-16

Priemonės tikslas: diegti ir (arba) tobulinti vidinius kokybės užtikrinimo mechanizmus ir sistemas aukštosiose mokyklose.

Galimi pareiškėjai pagal priemonės remiamas veiklas, kurioms finansuoti skelbiamas kvietimas: Lietuvos aukštosios mokyklos.

Daugiau apie kvietimą galite sužinoti čia.

Kvietimas teikti paraiškas pagal priemonę „Valstybės pagalba aukštos kvalifikacijos darbuotojų įdarbinimui įmonėse“

Europos socialinio fondo agentūra
Galioja iki 2012-12-31

Priemonės tikslas: didinti aukštos kvalifikacijos darbuotojų skaičių žinioms ir mokslui imliose įmonėse.

Galimi pareiškėjai pagal priemonės remiamas veiklas, kurioms finansuoti skelbiamas kvietimas: juridiniai asmenys, pagal Lietuvos Respublikos smulkią ir vidutinio verslo plėtros įstatymą priskiriami labai mažos, mažos arba vidutinės įmonės kategorijai ir atitinkantys Europos Komisijos rekomendacijos dėl mikro-, mažų ir vidutinio dydžio įmonių apibrėžimo 3 straipsnio nuostatas.

Daugiau apie kvietimą galite sužinoti čia.